

## **FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 6/2006 rd**

**Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets rambeslut om tillämpning av principen om tillgång till information (tillgång till information)**

*Till stora utskottet*

### **INLEDNING**

#### ***Remiss***

Riksdagens talman sände den 16 december 2005 statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets rambeslut om tillämpning av principen om tillgång till information (tillgång till information) (U 50/2005 rd) till stora utskottet för behandling och bestämde samtidigt att förvaltningsutskottet ska lämna utlåtande om ärendet till stora utskottet.

#### ***Sakkunniga***

Utskottet har hört

- polisöverinspektör Marja Kartila, inrikesministeriet
- regeringssekreterare Leena Rantalankila, justitieministeriet.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- finansministeriet
- Ålands landskapsstyrelse
- Dataombudsmannens byrå.

### **SKRIVELSEN**

#### ***Förslagets huvudsakliga innehåll***

Kommissionen har den 12 oktober 2005 lagt fram ett förslag till ett rambeslut om genomförandet av principen om tillgång till information (KOM (2005) 490 slutl.). Genom rambeslutet skapas ett nytt EU-omfattande samarbetsverktyg som gör det lättare för myndigheter att förebygga, upptäcka och utreda brott. Samarbetet effektivteras genom att myndigheter antingen ges direkt åtkomst till uppgifter i en annan medlemsstats databas eller tillgång till referensdata om sådana uppgifter. Det nya regelverket ger medlemsstaterna tillgång till den information de behöver antingen genom att de själva söker den eller genom att de framställer en begäran hos den

medlemsstat som på basis av referensuppgifterna har informationen. Kommissionen kommer i framtiden att lägga fram förslag till beslut om de olika uppgiftstyperna. Avsikten är att man för varje uppgiftstyp ska kunna välja det lämpligaste alternativet att skaffa fram informationen.

I Bilaga I ingår det formulär som i det förfarande som gäller vid användningen av referensdatabaser ska användas för begäran av uppgifter hos en annan medlemsstat. I bilaga II uppräknas de uppgiftstyper som omfattas av rambeslutet: DNA-profiler, fingeravtryck, ballistik, fordonsregistreringar, telefonnummer och kommunikationsuppgifter, dock inte innehållsdata, samt minimidata för identifiering av en person i ett be-

folkningsregister. I Bilaga III ingår de kriterier utifrån vilka motsvarigheten mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna ska bedömas. Kommissionen kommer i framtiden att lägga fram förslag till beslut om de olika uppgiftstyperna. Avsikten är att man för varje uppgiftstyp ska kunna välja det lämpligaste alternativet att skaffa fram informationen.

Kommissionen har i samband med förslaget till ett rambeslut också lagt fram ett förslag om gemensamma bestämmelser om dataskydd för unionens tredje pelare. Avsikten är att bestämmelserna om dataskydd ska sättas i kraft innan det system tillämpas genom vilket principen om tillgång genomförs. Systemet ska vara tillämplig från och med den 1 januari 2008.

### ***Regeringens ståndpunkt***

Regeringen förhåller sig positiv till förslaget. Om förslaget genomförs kommer detta att bidra till ett effektivare informationsutbyte mellan medlemsstaterna och i synnerhet för Europols vidkommande öka tillgången till information.

Förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen på de grunder som kommissionen anför. De tidsfrister som fastställts för beredningen av lagstiftningen är sannolikt för snäva och måste vid behov kunna förlängas i syfte att säkerställa en hög kvalitet på lagstiftningen. Detta är motiverat också med tanke på att det rambeslut som omfattar gemensamma dataskyddsbestämmelser också ska godkännas i EU inom det första halvåret nästa år och sättas i kraft nationellt före utgången av år 2006. Enligt regeringens uppfattning är det rambeslut som valts som rättslig grund det mest ändamålsenliga alternativet.

Det nya rambeslutet måste tillföra något mervärde jämfört med de befintliga samarbetsinstrumenten. I artikel 1 som innehåller bestämmelser om rambeslutets tillämpningsområde begränsas tillämpningen till förebyggande, upptäckt och utredning av brott. I artikel 7 som innehåller bestämmelser om det ändamål för vilket uppgifterna får användas begränsas användningen till förebyggande, upptäckt och utredning av enskilda brott. Regeringen anser att man i de vidare diskussionerna ska sträva efter att göra tillämp-

ningsområdet för rambeslutet tillräckligt flexibelt så att information som inhämtats med stöd av rambeslutet också kan utnyttjas för större brottsfelheter som omfattar flera olika brottsbeteenämningar. De regler som gäller ändamålsbundenheten ska emellertid iakttas vid hanteringen av personuppgifterna.

Regeringen förespråkar tydliga och korta tidsfrister för utlämnandet av begärda uppgifter till andra medlemsstater. Regeringen anser emellertid att den möjlighet att överskrida den utsatta tidsfristen som föreskrivs i artikel 11 är tillräcklig. Alla uppgifter som omfattas av rambeslutet finns emellertid inte upptagna i registren hos de finska brottsbekämpande myndigheter som har etablerade internationella kontakter med myndigheter i andra länder och som har ett uppgiftsutbyte som fungerar dygnet runt. I de fortsatta diskussionerna bör det därför utredas hur sådana uppgifter inom ramen för vår nationella lagstiftning och för samarbetet både myndigheterna emellan och mellan myndigheter och privata aktörer kan tas in i tillämpningsområdet för rambeslutet om tillgång till information. Vidare konstateras att Finland saknar ett personregister med ballistikdata.

Enligt artikel 5 i förslaget ska motsvarigheten mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna fastställas enligt kommittéförfarandet i artikel 19. De tekniska detaljer som bestäms i artiklarna 11 och 12 och som gäller överföring av information om begränsningar i fråga om uppgifter och deras användningssyfte ska också avgöras genom ett kommittéförfarande.

Enligt regeringens uppfattning kan ett kommittéförfarande användas också i ärenden som hör till den tredje pelaren, men ska endast gälla tekniska frågor. Regeringen kan omfatta förslaget att använda ett kommittéförfarande i de fall som nämns i artiklarna 11 och 12, eftersom innehållet i bestämmelserna om förfarandet skrivits ut, och inte enbart reglerats genom hänvisningsbestämmelser. Vilka ärenden som hör till kommitténs behörighet framgår inte klart av förslaget och frågan bör utredas i den vidare behandlingen. Regeringen anser att kommittéförfarandet kan tillämpas för att komma överens om de

krav som ska gälla när medlemsstaterna utser sina respektive behöriga myndigheter.

Regeringen förhåller sig positiv till förslagets centrala princip om att myndigheter i övriga medlemsstater i regel ska ha direkt tillgång till uppgifter. Innan man slutgiltigt kan ta ställning till frågan om direkt tillgång till uppgifter måste man kunna lösa de tekniska, språkliga och rättsliga frågor samt dataskyddsfrågor som är förbundna med ett sådant system. När det inte är möjligt att tillåta direkt tillgång till uppgifter ska

ett system med referensdatabaser tillämpas. I fråga om detta system måste behovet av lagstiftning utredas. Regeringen anser att man vid beredningen ska se till att kommissionens förslag till gemensamma dataskyddsbestämmelser för den tredje pelaren uppfyller de krav på dataskydd som direkt tillgång till uppgifter eller ett system med referensdatabaser ställer. Gemensamma bestämmelser om dataskydd ska ha antagits innan principen om tillgång till information börjar tillämpas.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Motivering*

Kommissionens förslag till rådets rambeslut om tillämpning av principen om tillgång till information bygger på Haagprogrammet. Enligt principen om tillgång ska en tjänsteman vid en brottsbekämpande myndighet eller Europol, när de behöver information för att utföra sina uppgifter kunna få denna information från en annan medlemsstat och den brottsbekämpande myndigheten i den andra medlemsstaten ska göra den tillgänglig för det angivna syftet. Principen om tillgång ska tillämpas från och med den 1 januari 2008.

Personuppgifter ska enligt rambeslutet om utbyte av uppgifter enligt principen om tillgänglighet behandlas enligt vad som föreskrivs i rambeslutet om tredje pelarens dataskydd. Utskottet hänvisar till sitt utlåtande FvUU 5/2006 rd — U 48/2005 rd. I det aktuella förslaget ingår dessutom bestämmelser som kompletterar rambeslutet om dataskydd.

Kommissionens förslag har beröringspunkter med Sveriges förslag om effektivare uppgifts- och underrättelseutbyte, Schengenavtalet och Prümkonventionen (E 97/2005 rd) i vilka det ingår liknande bestämmelser om att lämna uppgifter om DNA-profiler, fingeravtryck och fordonsregistreringar som i kommissionens förslag.

Utskottet påpekar att det för närvarande pågår flera projekt som gäller samarbete mellan myndigheter för brottsbekämpning och utbyte av information. En del av dessa projekt konkurre-

rar till och med varandra. Utskottet finner det viktigt att det skapas ett tydligt regelverk och att man undviker bestämmelser som sammanfaller och är inkonsekventa. Det nya rambeslutet måste tillföra något mervärde jämfört med de befintliga samarbetsinstrumenten.

Principen om tillgång som ska tillämpas i informationsutbytet mellan de brottsbekämpande myndigheterna är en stor principiell reform. Utskottet ställer sig positivt till bättre tillgång till information för myndigheterna i medlemsstaterna och för Europol. Förslaget innehåller emellertid flera öppna frågor. Förvaltningsutskottet har tidigare behandlat frågan i sitt utlåtande FvUU 17/2005 rd — E 26/2005 rd, och dess överväganden är fortfarande aktuella.

Det centrala i förslaget är utgångspunkten att uppgifter ska lämnas direkt till myndigheterna i en annan medlemsstat. För detta måste ett antal problem lösas som gäller teknik, språk, dataskydd och andra juridiska frågor. Nya europeiska referensdatabaser och register förutsätter dessutom noggrann planering och bedömning av lagstiftningbehoven, till exempel när det gäller utbyte av DNA-uppgifter och andra biometriska uppgifter. Utskottet anser att alla de förslag för genomförandet som lagts fram förutsätter att de nationella bestämmelserna om hantering av personuppgifter ses över. Ändringarna i de nationella datasystemen kan leda till betydande kostnader för medlemsstaterna.

I likhet med regeringen anser förvaltningsutskottet att man vid beredningen ska se till att kommissionens förslag till gemensamma dataskyddsbestämmelser för den tredje pelaren uppfyller de krav på dataskyddet som direkt tillgång till uppgifter eller ett system med referensdatabaser ställer. Utskottet understryker att de gemensamma bestämmelserna för dataskyddet måste vara fastställda innan man börjar tillämpa principen om tillgång till information. I det här sammanhanget är det också bra att notera att

man har ansett att den tid som reserverats för verkställandet av dataskyddsbestämmelserna för den tredje pelaren, nämligen den 31 december 2006, är alltför kort med tanke på lagstiftningsarbetet och andra nödvändiga åtgärder.

#### *Utlåtande*

Förvaltningsutskottet meddelar

*att utskottet instämmer i statsrådets ståndpunkt.*

Helsingfors den 28 februari 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent  
vordf. Veijo Puhjo /vänst  
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml  
Nils-Anders Granvik /sv  
Rakel Hiltunen /sd  
Hannu Hoskonen /cent

Jyrki Kasvi /gröna  
Lauri Kähkönen /sd  
Kari Kärkkäinen /kd  
Satu Taiveaho /sd  
Ahti Vielma /saml  
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.